

други народи по просвѣщени отъ гърците, то и тѣ трѣбваше да се откажатъ отъ своята нация. Едно врѣме и българитѣ сж били славни по всичката земя. Тий често сж налагали данѣкъ на силнитѣ римляни и хитритѣ гърци. Отъ всичкитѣ славянски народи най повече е прославенъ българския народъ. Той първий е приелъ покрѣстванието, първий е ималъ патриархъ, той е направилъ и повече завоевания; първитѣ славянски святици сж били отъ наше потекло!“

Трѣбва тий сжшо да се прочетатъ въ книгата на Леже мемуаритѣ на епископа Софрония, въ които той изображава състоянието на България къмъ края на послѣдния вѣкъ, при Пазвануолу, видинския паша, който билъ основалъ независимо княжество на дунавскитѣ брѣгове *).

За да получатъ църковно самоуправление, българитѣ сж се борили петнадесетъ години. Тий сж показали забѣлжително настоявание и дипломатическо умѣние, по едно врѣме тѣ даже се обърнали къмъ Римъ, който се надѣялъ, че българитѣ ще приематъ смѣсено църковно състояние: ще станатъ грѣко-униати. Най сетнѣ при всичкото ожесточено противодѣйствиe на Фенеръ, султана призналъ въ 1869 г., съ императорский фирманъ, самоуправлението на националната църква, подъ име българский екзархатъ. Тоя фирманъ подчинява подъ религиозната властъ на екзарха, който прѣбивава въ Цариградъ и се назначава отъ султана, — всички епархии, населението на които е напълно българско. А епархиитѣ на Одринския вилайетъ и Македония, гдѣто, слѣдъ описа, се окаже, че двѣтѣ трети жители сж българи — иматъ право да се подчинятъ на българския екзархатъ. Малко прѣди послѣдната война, двѣ епархии: Велешката и Охридската тий и постѣпали; но, оставатъ йоще деветъ епархии, гдѣто господствова българский елементъ, който напраздно се стреми да се съедини съ националната църква. Сега, по тоя въпросъ, турското правителство съвършено е промѣнило своята политика. То поддържа Фенеръ и се е дръпнало отъ българитѣ. Неотдавно, то е назначило двама българ-

*) Глед. въ Допълненията.